

אָנִי יְהוָה. בִּיּוֹן שֶׁהִטְעוּ לְבְרִיתוֹת וְעָשׂוּ עֲצָמָם אֱלוֹהוֹת, וּמָשׁוּם שִׁטְלָה, מְמַנָּה שְׁלוֹ, הוּא גְדוֹל עַל כָּל הַמַּמְנִים שֶׁל אֱלֹהִים אַחֲרָיִם, צְנִיָּה הַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא לְיִשְׂרָאֵל, (שמות יב) וַיִּקְחוּ לָהֶם אִישׁ שָׂה לְבֵית אָבוֹת שָׂה לְבֵית, וְאִשְׁלִיט לִיָּה, תְּפִישׁ בַּתְּפִישָׁה דְלֵהוֹן יוֹמָא וַתְּרִין וַתֵּלֵת. וַיִּלְבַּתְרָ דָּא אֶפְיָקוּ לִיָּה לְדִינָא לְעִינֵי כָּל מִצְרָאִי, לְאַחְזָאָה דְאַלְהָא דְלֵהוֹן בְּרָשׁוּ דִישְׂרָאֵל לְמַעַבְדַּ בֵּיה דִינָא.

בְּגִין דָּא, (שמות יב) אַל תֹּאכְלוּ מִמֶּנּוּ נָא וּבָשָׁל מִבָּשָׂל בְּמִים כִּי אִם צְלִי אֵשׁ רָאשׁוּ עַל פְּרָעֵיו וְעַל קַרְבּוֹ, לְמַהוּי דִּין פֶּאֶשׁ צְלִי, וּמְנִי לְזַרְקָא לְגִרְמִיָּה דִּילִיָּה בְּשׁוּקָא בְּבוּזִי. וּבְגִין דָּא, (שמות יב) וְעַצֶּם לֹא תִשְׁבְּרוּ בּוֹ. וּמְנִי לְיוֹמָא רְבִיעָאָה, בְּתַר דְהוּא תְּפִישׁ ג' יוֹמִין קְשׁוּר, לְמַעַבְדַּ בֵּיה דִינָא. וְדָא קְשִׁיָּא לֹוֹן מִכָּל מַכְתָּשִׁין דְמַחָא לֹוֹן קְדָשָׁא בְּרִיף הוּא, עַל יְדָא דְרַעֲנָא מְהִימָנָא. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא דְמְנִי דְלֵא לְמִיכָל לִיָּה בְּתִיאוּבְתָא. וּמְיָד דְחִמָּאן גְּרַמּוּי בְּשׁוּקָא, וְלֹא יִכְלִין לְשׁוּבָא לִיָּה, דָּא קְשִׁיָּא לֹוֹן מִכָּלָּא. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא דְאִתְּמַר בְּהוּ, (שמות יב) וּמִקְלָכֶם בִּידְכֶם, לְאַתְּפִינֵי כָּל דְחִלְזָן דְּמִצְרָאִי, תַּחֲתוֹת יְדֵיהֶוּ. וּבְגִין דְּאִינְהוּ בְּכוֹרוֹת מְמַנּוֹן, כְּתִיב (שמות יב) וַיִּי הִפָּה כָּל בְּכוֹר.

בְּתַר כָּל דָּא כְּתִיב, לֹא יֵאָכֵל חֶמֶץ (שמות יג) שְׁבַעַת יָמִים תֹּאכַל עֲלֵיו מִצּוֹת לַחֵם עֲנִי. וּכְתִיב (שמות יב) כָּל מַחְמֶצֶת לֹא תֹאכְלוּ. אָמַר רַעֲנָא מְהִימָנָא, אָמַאי מְנִי דְלֵא לְמִיכָל חֶמֶץ שְׁבַעַת יוֹמִין, וְלְמִיכָל בְּהוֹן מִצָּה. וְאָמַאי לֹא יֵאָכֵל, וְאָמַאי לֹא תֹאכְלוּ. אֲלֵא ז' כְּכַבֵּי לְכַת וְאִינּוֹן: שְׁצִ"ם חֲנֻכ"ל. וְאִינּוֹן מִסְטָרָא דְטוֹב וְרַע, נְהוּרָא דְלִגְנוּ מִצָּה. קְלִיפָה דְלִבְר חֶמֶץ. וְאִינּוֹן חֶמֶץ דְּכַר מַחְמֶצֶת נְיֻקְבָּא.

מִצָּה דְלִגְנוּ שְׁמוּרָה. וְאִינּוֹן, (אסתר ב) שְׁבַע הַנְּעוּרוֹת הָרֵאיוֹת לְתַת לָהּ מִבֵּית הַמְּלָךְ. וְאִתְּמַר עֲלֵיהֶם חֲנֻכ"ל. וְהֵם מִצַּד שֶׁל טוֹב וְרַע, אֹר הַפְּנִימִי, מִצָּה. קְלִפָּה שְׁבַחוּן - חֶמֶץ. וְהֵם, חֶמֶץ - זָכַר. מַחְמֶצֶת - נְקֻבָּה.

בְּגִין דָּא, (שמות יב) אַל תֹּאכְלוּ מִמֶּנּוּ נָא וּבָשָׁל מִבָּשָׂל בְּמִים כִּי אִם צְלִי אֵשׁ רָאשׁוּ עַל פְּרָעֵיו וְעַל קַרְבּוֹ, לְמַהוּי דִּין פֶּאֶשׁ צְלִי, וּמְנִי לְזַרְקָא לְגִרְמִיָּה דִּילִיָּה בְּשׁוּקָא בְּבוּזִי. וּבְגִין דָּא, (שמות יב) וְעַצֶּם לֹא תִשְׁבְּרוּ בּוֹ. וּמְנִי לְיוֹמָא רְבִיעָאָה, בְּתַר דְהוּא תְּפִישׁ ג' יוֹמִין קְשׁוּר, לְמַעַבְדַּ בֵּיה דִינָא. וְדָא קְשִׁיָּא לֹוֹן מִכָּל מַכְתָּשִׁין דְמַחָא לֹוֹן קְדָשָׁא בְּרִיף הוּא, עַל יְדָא דְרַעֲנָא מְהִימָנָא. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא דְמְנִי דְלֵא לְמִיכָל לִיָּה בְּתִיאוּבְתָא. וּמְיָד דְחִמָּאן גְּרַמּוּי בְּשׁוּקָא, וְלֹא יִכְלִין לְשׁוּבָא לִיָּה, דָּא קְשִׁיָּא לֹוֹן מִכָּלָּא. וְלֹא עוֹד, אֲלֵא דְאִתְּמַר בְּהוּ, (שמות יב) וּמִקְלָכֶם בִּידְכֶם, לְאַתְּפִינֵי כָּל דְחִלְזָן דְּמִצְרָאִי, תַּחֲתוֹת יְדֵיהֶוּ. וּבְגִין דְּאִינְהוּ בְּכוֹרוֹת מְמַנּוֹן, כְּתִיב (שמות יב) וַיִּי הִפָּה כָּל בְּכוֹר.

בְּתַר כָּל דָּא כְּתִיב, לֹא יֵאָכֵל חֶמֶץ (שמות יג) שְׁבַעַת יָמִים תֹּאכַל עֲלֵיו מִצּוֹת לַחֵם עֲנִי. וּכְתִיב (שמות יב) כָּל מַחְמֶצֶת לֹא תֹאכְלוּ. אָמַר רַעֲנָא מְהִימָנָא, אָמַאי מְנִי דְלֵא לְמִיכָל חֶמֶץ שְׁבַעַת יוֹמִין, וְלְמִיכָל בְּהוֹן מִצָּה. וְאָמַאי לֹא יֵאָכֵל, וְאָמַאי לֹא תֹאכְלוּ. אֲלֵא ז' כְּכַבֵּי לְכַת וְאִינּוֹן: שְׁצִ"ם חֲנֻכ"ל. וְאִינּוֹן מִסְטָרָא דְטוֹב וְרַע, נְהוּרָא דְלִגְנוּ מִצָּה. קְלִיפָה דְלִבְר חֶמֶץ. וְאִינּוֹן חֶמֶץ דְּכַר מַחְמֶצֶת נְיֻקְבָּא.

מִצָּה דְלִגְנוּ שְׁמוּרָה. וְאִינּוֹן, (אסתר ב) שְׁבַע הַנְּעוּרוֹת הָרֵאיוֹת לְתַת לָהּ מִבֵּית הַמְּלָךְ. וְאִתְּמַר עֲלֵיהֶוּ, (שמות יב) חֲנֻכ"ל. וְהֵם מִצַּד שֶׁל טוֹב וְרַע, אֹר הַפְּנִימִי, מִצָּה. קְלִפָּה שְׁבַחוּן - חֶמֶץ. וְהֵם, חֶמֶץ - זָכַר. מַחְמֶצֶת - נְקֻבָּה.

מִצָּה דְלִגְנוּ שְׁמוּרָה. וְאִינּוֹן, (אסתר ב) שְׁבַע הַנְּעוּרוֹת הָרֵאיוֹת לְתַת לָהּ מִבֵּית הַמְּלָךְ. וְאִתְּמַר עֲלֵיהֶם חֲנֻכ"ל. וְהֵם מִצַּד שֶׁל טוֹב וְרַע, אֹר הַפְּנִימִי, מִצָּה. קְלִפָּה שְׁבַחוּן - חֶמֶץ. וְהֵם, חֶמֶץ - זָכַר. מַחְמֶצֶת - נְקֻבָּה.

מִצָּה שְׁבַפְנִים - שְׁמוּרָה. וְהֵם (אסתר ב) שְׁבַע הַנְּעוּרוֹת הָרֵאיוֹת לְתַת לָהּ מִבֵּית הַמְּלָךְ. וְאִתְּמַר עֲלֵיהֶם

ושמרתם את המצות. מצה איהי שמורה לבעלה, דאיהו ר'. וביה אתעביד מצוה.

(שמות יב) ושמרתם את המצות. מצה היא שמורה לבעלה, שהוא אות ר', וכו' נעשית מצוה.

ומאן דנטיר לה לגבי יה, דגניזין במ"ץ מן מצה, ואינזון. י"ם ה"ץ. ומגו קדשא בריה הוא לברך לה שבע ברכות ליל פסח, דאינזון שבע חנכ"ל. ומגו לאעברא מנהון חמץ ומחמצת, דאינזון עננים חשוכין דמכסין על נהורין, דשבעה ככבי לכת, דאתמר בהון (בראשית מא) ותבאנה אל קרפנה ולא נודע פי באו אל קרפנה ומראיהן רע, חשוף פאשר בתחלה. דכל כף חשוקא דעננין דלהון, דלא נכלין נהורין לאנהרא להון, ובגין דא ולא נודע פי באו אל קרפנה. (ע"כ רע"א מהימנא)..

רבי שמעון פתח ואמר, (תהלים סח) גער חית קנה עדת אבירים בעגלי עמים. גער חית, דא חיה דאתאחד בה עשו. קנה: תנינן, דביומא דנסב שלמה מלפא בת פרעה, בא גבריאל, נעץ קנה בימא רבא, ועליה אתבני קרתא דרומי. מאי קנה. דא דכורא דהאי חיה (דף ר"ב ע"א) בישא, דאית ליה סטרא זעירא באחדותא דקדושה. ודא איהו קנה, דנעץ בימא רבא. ובגין כף איהי שלטא על עלמא, ועל שולטנו דא כתיב, (ישעיה יט) קנה וסוף קמלו. קנה, שולטנותא וראש לכל מלכוון. תו קנה, דזמין קדשא בריה הוא לתברא ליה כקנה דא.

רבי שמעון פתח ואמר, (תהלים סח) גער חית קנה עדת אבירים בעגלי עמים. גער חית - זו החיה שאחוז בה עשו. קנה - למדנו, שביום שנשא שלמה המלך את בת פרעה, בא גבריאל, נעץ קנה בים הגדול, ועליו נבנית עיר של רומי. מהו קנה? זה הזכר של זו החיה רעה, שיש לו צד קטן באחיזתו בקדשה. וזהו קנה שנעוץ בים הגדול, ומשום זה היא שולטת על העולם, ועל שלטון זה פתוב, (ישעיה יט) קנה וסוף קמלו. קנה, שלטון וראש לכל המלכות. ועוד קנה, שעתידי הקדוש ברוך הוא לשבר אותו כקנה זה.

תא חזי, במצרים איהי שלטא, ומנה נפקו כמה שולטנין לזנייהו, וכלא ברזא דחמץ, פיון דתבר לה קדשא בריה הוא, אפיק חמץ ואעיל מצה. כמה. בחוטא זעירא מכלא, תבר ח' חמץ, ואתעביד מצה. אינזון אתוון. אלא דתבר ח' דהאי חיה, דאקרי חמץ. ועל דא אקרי חית קנה, דנח לאתברא כקנה דא. כמה

בא וראה, במצרים היא שולטת, וממנה יוצאים כמה שולטנים למיניהם, והכל בסוד של חמץ. פיון ששבר אותה הקדוש ברוך הוא, הוציא חמץ ומכניס מצה. אלו אותיות, אלא ששבר ח' של כמו קנה זה. כמה נשבר? בחוט

כמה? בחוט קטן מהכל שבר אות ח' של חמץ, ונעשה מצה. חיה זו, שנקרא חמץ. ועל זה נקרא חית קנה, שנח לשברו